

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT

ADRODDIAD GWRTHWYNEBU

Cynnig i newid natur y ddarpariaeth yn

Ysgol Y Ddwylan, Ysgol Griffith Jones, Ysgol

Llangynnwr ac Ysgol Llys Hywel

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

Hydref 2019

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru

YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

Yr Adain Moderneiddio Ysgolion

Sara Griffiths, Rheolwr y Tîm Moderneiddio

Cynnwys

Rhif	Pwnc	Tudalen
1.	Rhagarweiniad	4
2.	Ysgol Y Ddwylan - Crynodeb Gweithredol	5
2.1	Crynodeb o'r gwrthwynebiadau ddaeth i law ac ymatebion cysylltiedig â'r Awdurdod Lleol	7
3.	Ysgol Griffith Jones - Crynodeb Gweithredol	20
4.	Ysgol Llangynnwr - Crynodeb Gweithredol	21
5.	Ysgol Llys Hywel - Crynodeb Gweithredol	22
5.1	Crynodeb o'r gwrthwynebiadau ddaeth i law ac ymatebion cysylltiedig â'r Awdurdod Lleol	24

1. Rhagarweiniad

Ar 20 Mai 2019 cyhoeddwyd cynigion gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen yn:

- Ysgol Y Ddwylan;
- Ysgol Griffith Jones;
- Ysgol Llangynnwr; ac
- Ysgol Llys Hywel.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori ar 20 Mai 2019, yr un pryd â chyhoeddi'r cynigion, a daeth i ben ar 30 Mehefin 2019.

Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn crynhoi'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Craffu – Addysg a Gwasanaethau Plant ac yna i'r Bwrdd Gweithredol ar gyfer penderfyniad ar gyhoeddi Hysbysiad Statudol ai peidio. Ar 23 Medi 2019 penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Bwrdd Gweithredol, cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin y cynnig trwy Hysbysiad Statudol ar 24 Medi 2019 am 29 diwrnod hyd at 22 Hydref 2019.

Er bod yr adroddiad gwrthwynebu hwn yn crynhoi'r ymatebion ar gyfer pob cynnig, rhaid nodi y dylid ystyried y pedwar cynnig **ar wahân**.

2. Ysgol Y Ddwylan - Crynodeb Gweithredol

Y Broses Ymgynghori

Ar 20 Mai 2019 cyhoeddwyd cynigion gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen yn Ysgol Y Ddwylan, yng nghymuned Castellnewydd Emlyn. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- Newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen o fod yn ddwy ffrwd i fod yn gyfrwng Cymraeg.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori ar 20 Mai 2019, yr un pryd â chyhoeddi'r cynigion, a daeth i ben ar 30 Mehefin 2019. Cafwyd cyfanswm o 61 o ymatebion.

Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn crynhoi'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Craffu – Addysg a Gwasanaethau Plant ac yna i'r Bwrdd Gweithredol ar gyfer penderfyniad ar gyhoeddi Hysbysiad Statudol ai peidio. Ar 23 Medi 2019 penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Cyhoeddi Hysbysiad Statudol

Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Bwrdd Gweithredol, cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin y cynnig trwy Hysbysiad Statudol ar 24 Medi 2019 am 29 diwrnod hyd at 22 Hydref 2019.

Mae'r tabl isod yn nodi'r gwrthwynebiadau ddaeth i law. Rhaid nodi bod y 2 wrthwynebiad a gafwyd wedi dod i law cyn diwedd y cyfnod ymgynghori.

Y Gwrthwynebiadau a Ddaeth i Law	
E-bost	Cyfanswm
2	2

Yr Ymatebion a Ddaeth i Law

Mae'r ymatebion a gafwyd i'r Hysbysiad Statudol yn debyg i'r sylwadau a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Caiff y 2 ymatebwr eu categoreiddio fel a ganlyn:

- Rhiant (2)

Gweithdai

Yn dilyn diwedd y cyfnod Hysbysiad Statudol ar 22 Hydref 2019, cynhaliwyd gweithdai ar 24 Hydref 2019 i ddadansoddi'r gwrthwynebiadau a gafwyd.

Yr Adroddiad Gwrthwynebu

Mae'r adroddiad gwrthwynebu yn crynhoi'r sylwadau ddaeth i law a oedd yn gwrthwynebu'r cynnig ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn.

Er cyflawnder, mae'r ymatebion hyn wedi eu cynnwys hefyd yn yr adroddiad hwn ac mae themâu'r gwrthwynebiadau ddaeth i law fel a ganlyn:

- Thema 1 – Penderfyniad i symud ymlaen i gam nesaf y broses ymgynghori
- Thema 2 – Camliwio Data
- Thema 3 – Y Gymuned
- Thema 4 – Cyfleoedd Addysg y Disgyblion a'u Cyfleoedd Bywyd Diweddarach
- Thema 5 – Disgyblion o'r Tu Mewn a'r Tu Allan i'r Dalgylch
- Thema 6 – Gwaredu'r Dewis
- Thema 7 – Mae'r Sefyllfa Bresennol yn Llwyddiannus
- Thema 8 – Gorfodi'r Gymraeg
- Thema 9 – Polisiâu Llywodraeth Cymru / Cyngor Sir Caerfyrddin / Arbed Arian
- Thema 10 – Gwahaniaethu ac Eithrio
- Thema 11 – Dyddiad Gweithredu

2.1 Crynodeb o'r Sylwadau ddaeth i law ac Ymatebion yr Awdurdod Lleol

Rhif y Pwynt	Y Pwynt a Godwyd	Ymateb yr Awdurdod Lleol	Nifer yr ymatebion sy'n codi'r pwynt hwn	% yr ymatebion sy'n codi'r pwynt hwn
Y Gwrthwynebiad a Godwyd				
1.	<p><u>Penderfyniad i symud ymlaen i gam nesaf y broses ymgynghori</u></p> <p>Teimlai'r gwrthwynebwyr fod yr awdurdod heb wrando ar farn y mwyafrif wrth benderfynu a ddylid symud ymlaen i'r cam nesaf ai peidio.</p>	<p>Cynhaliwyd y broses ymgynghori yn unol â Chôd Trefniadaeth Ysgolion statudol 2018.</p> <p>Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn nodi nifer yr ymatebion ddaeth i law ac yn eu crynhoi.</p> <p>Cafodd yr adroddiad ymgynghori ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu - Addysg a Phlant i gael sylwadau ac wedyn i'r Bwrdd Gweithredol er mwyn penderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig a chyhoeddi Hysbysiad Statudol.</p> <p>Ar 23 Medi 2019, ar ôl ystyried yr Adroddiad Ymgynghori, penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.</p>	2	100%
2.	<p><u>Camliwio Data</u></p> <p>Roedd rhai gwrthwynebwyr o'r farn bod y data a'r wybodaeth oedd yn y Ddogfen Ymgynghorol</p>	<p>Mae'r holl ddata a gwybodaeth yn y Ddogfen Ymgynghorol yn gywir ac wedi'i seilio ar Ddata Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD). Cafodd gwybodaeth ynghylch y trefniadau ieithyddol presennol yn yr ysgol eu cynnwys yn y ddogfen ac roedd yr holl ddata o ran y cynnig yn gywir. Mae'r holl ddata a gynhwysir yn y Ddogfen</p>	2	100%

	yn anghywir a'u bod yn gamliwiad bwriadol er mwyn camarwain rhanddeiliaid.	Ymgynghorol wedi ei nodi fel gofyniad yng Nghôd Trefniadaeth Ysgolion 2018.		
3.	<p>Y Gymuned</p> <p>Mae'r cynnig yn anghyson â chyfansoddiad y gymuned ac ni fydd yn darparu ar gyfer anghenion y gymuned gyfan.</p> <p>Credir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar y gymuned gan y bydd teuluoedd yn symud o'r ardal er mwyn ceisio addysg cyfrwng Saesneg yn rhywle arall. Yn ogystal, gallai darparu addysg cyfrwng Cymraeg yn unig olygu y bydd llai o bobl yn symud i'r ardal gan y bydd y ddarpariaeth addysg yn anaddas. Bydd hyn</p>	<p>Mae'r Awdurdod Lleol yn cydnabod bod rhai aelodau o'r gymuned yn methu siarad Cymraeg a bod llawer o'r plant sy'n mynychu'r ysgol yn dod o gefndiroedd di-Gymraeg/Saesneg. Felly mae'n bwysig bod yr Awdurdod Lleol yn cynyddu'r ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg sydd ar gael er mwyn hyrwyddo dwyieithrwydd yn yr ardal ac er mwyn sicrhau bod pob disgybl yn rhugl ac yn hyderus yn y Gymraeg a'r Saesneg.</p> <p>Mae blaenoriaeth genedlaethol yng Nghymru, a arddelir gan Gyngor Sir Caerfyrddin, i gynyddu nifer y bobl yn ein cymunedau sy'n gallu siarad Cymraeg ac sy'n defnyddio'r iaith wrth fyw eu bywydau beunyddiol. Ystyrir bod ysgolion yn elfen hanfodol bwysig yn natblygiad plant er mwyn iddynt fod yn gwbl ddwyieithog erbyn eu bod yn gadael yr ysgol gynradd.</p> <p>Mae'r Awdurdod Lleol yn cydnabod bod cymunedau'n newid gyda threigl amser a bod symudedd cymdeithasol yn dal i gynyddu. Mae'r Awdurdod Lleol yn ystyried bod y pwynt hwn yn cyfnerthu'r angen am wreiddio addysg drwy gyfrwng y Gymraeg mewn cynifer o gymunedau â phosibl er mwyn cryfhau'r iaith ac er mwyn sicrhau bod cynifer o blant â phosibl yn cael cyfle i ymddatblygu'n ddinasyddion gwirioneddol ddwyieithog ac yn elwa ar y manteision personol a ddaw yn sgil dwyieithrwydd.</p>	2	100%

	<p>yn arwain at effaith negyddol ar yr economi yn yr ardal leol.</p>	<p>Bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r trefniadau iaith presennol. Felly ni fydd y cynigion yn effeithio ar y disgyblion presennol. Bydd yr ysgol yn dal i estyn cefnogaeth ddigonol i'r holl ddisgyblion presennol drwy'r cyfrwng y maent yn cael eu haddysg ar hyn o bryd, felly nid oes angen symud unrhyw blentyn o'r ysgol. Yn yr un modd, dymuniad yr Awdurdod Lleol yw bod plant lleol yn y dyfodol yn mynychu eu hysgol leol.</p> <p>Anodd yw rhagweld yr effaith gaiff y cynnig ar nifer y teuluoedd sy'n symud i'r ardal. Fodd bynnag, mae'r Awdurdod Lleol yn gobeithio y byddant yn deall y buddion sydd ynghlwm wrth addysg cyfrwng Cymraeg a'r cyfleoedd a'r manteision y gall eu darparu. Bydd y cynnig hwn yn rhoi cyfle i'r holl ddisgyblion yn y dyfodol ddod yn gwbl ddwyieithog yn y Gymraeg a'r Saesneg erbyn eu bod yn gadael yr ysgol gynradd ac elwa ar y manteision hyn drwy gydol eu bywydau.</p> <p>Yn ogystal mae'r Awdurdod Lleol yn gobeithio y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar yr economi leol drwy roi cyfle i aelodau'r gymuned ddatblygu eu sgiliau Cymraeg. Gydag amser bydd dwyieithrwydd yn sgil mwyfwy pwysig yn y byd gwaith. Er enghraifft, mae'r holl sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru yn gorfod cydymffurfio â safonau statudol newydd o ran y Gymraeg, a thros gyfnod bydd mwyfwy o angen iddynt benodi nifer gynyddol o siaradwyr Cymraeg i ddarparu gwasanaethau. Gydag amser bydd meddu ar sgiliau Cymraeg yn rhoi mantais gystadleuol i unigolion wrth chwilio am waith.</p>		
4.	<p><u>Cyfleoedd Addysg y Disgyblion a'u</u></p>	<p>Barn yr Awdurdod Lleol, ar sail tystiolaeth ryngwladol ac ymchwil a phrofiad lleol, yw bod plant yn elwa ar addysg wirioneddol ddwyieithog, sy'n datblygu sgiliau ehangach, megis gwell gallu gwybyddol, gwell</p>	2	100%

<p><u>Cyfleoedd Bywyd</u> <u>Diweddarach</u></p> <p>Credir y bydd dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn cael effaith andwyol ar addysg disgyblion a'u sgiliau iaith Saesneg, ac yn gosod plant dan anfantais o ran cael addysg bellach neu addysg uwch, ac yn ddiweddarach mewn bywyd pan fyddant yn gwneud cais am swyddi ac ati. Credir na fydd yr holl ddisgyblion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn drwy ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Rhaid nodi mai'r iaith fwyaf cyffredin a ddefnyddir o ddydd i ddydd, yn y byd gwaith a'r byd busnes, yw Saesneg, ac felly mae'n rhaid i ddisgyblion feddu ar ddealltwriaeth gadarn</p>	<p>dealltwriaeth a hyblygrwydd wrth gyflawni tasgau, gwell pwerau canolbwyntio ac ati, ac y dylai pob plentyn dderbyn y cyfleoedd hyn. Hefyd mae bod yn ddwyieithog neu'n amlieithog yn ehangu profiadau diwylliannol unigolion ac yn gallu gwella rhagolygon gyrfa. Ar sail y dystiolaeth dim ond trwy sicrhau bod plant yn cael addysg drwy gyfrwng y Gymraeg y gellir cael gwir ddwyieithrwydd yn y cyd-destun lleol.</p> <p>Ar gyfartaledd, noda'r Awdurdod Lleol fod plant dwyieithog yn ennill graddau uwch ym mhwc Saesneg iaith. Dylid nodi hefyd, ar gyfartaledd, fod 80% o ddisgyblion Sir Gaerfyrddin sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg yn ennill graddau A*-C yn yr iaith Gymraeg a Saesneg.</p> <p>Gydag amser bydd dwyieithrwydd yn sgil mwyfwy pwysig yn y byd gwaith. Er enghraifft, mae'r holl sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru yn gorfod cydymffurfio â safonau statudol newydd o ran y Gymraeg, a thros gyfnod bydd mwyfwy o angen iddynt benodi nifer gynyddol o siaradwyr Cymraeg i ddarparu gwasanaethau. Gydag amser bydd meddu ar sgiliau Cymraeg yn rhoi mantais gystadleuol i unigolion wrth chwilio am waith.</p> <p>Mae ysgolion yn rhoi'r sgiliau i bobl ifanc fynychu prifysgolion ym mhedwar ban byd, ac ni ddylid ystyried y Gymraeg yn anfantais. Yn hytrach na bod yn rhwystr, mae nifer o brifysgolion, yng Nghymru a'r tu hwnt, yn ystyried bod meddu ar sgiliau Cymraeg yn sgil ychwanegol sy'n gallu bod yn fanteisiol pan fydd person ifanc yn cystadlu am le i astudio.</p>	
---	---	--

	o'r iaith Saesneg er mwyn sicrhau eu bod mor llwyddiannus â phosibl yn y byd go iawn.			
5.	<p><u>Disgyblion o'r Tu Mewn a'r Tu Allan i'r Dalgylch</u></p> <p>Ceir pryderon ynghylch nifer y disgyblion sy'n teithio o'r tu allan i'r ardal/dalgylch i gael addysg yn yr ysgol. Os caiff y cynnig ei weithredu, bydd mynediad y disgyblion at ddarpariaeth addysg o'u dewis yn gyfyngedig.</p>	<p>Mae'n gyffredin i ddisgyblion symud rhwng dalgylchoedd ysgolion a hynny ledled y wlad mewn ardaloedd gwledig a threfol fel ei gilydd. Mae plant sy'n byw yn y dalgylch yn cael blaenoriaeth o ran mynychu ysgolion eu dalgylch dros blant sy'n byw y tu allan i'r dalgylch. Fodd bynnag, gall rhieni nodi eu bod yn ffafrio ysgol heblaw ysgol ddynodedig y dalgylch, ac maent yn gwneud hyn am nifer o resymau, e.e. bod rhieni sy'n gweithio yn gallu cael cymorth gan eu teulu estynedig, hwylustod cludo plant, bod yr ysgol yn agos i'r cartref, enw da, darpariaeth, ffydd, ac yn y blaen. Pan fydd rhieni'n dewis gosod eu plant mewn ysgol arbennig, byddant yn gwneud hynny ar ôl rhoi ystyriaeth lawn i'r holl ffactorau perthnasol, gan gynnwys natur y ddarpariaeth.</p> <p>Fodd bynnag, bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r trefniadau iaith presennol. Felly ni fydd y cynigion yn effeithio ar y disgyblion presennol. Bydd yr ysgol yn dal i estyn cefnogaeth ddigonol i'r holl ddisgyblion presennol drwy'r cyfrwng y maent yn cael eu haddysg ar hyn o bryd, felly nid oes angen symud unrhyw blentyn o'r ysgol. Yn yr un modd, dymuniad yr Awdurdod Lleol yw bod plant lleol yn y dyfodol yn mynychu eu hysgol leol.</p>	2	100%

6.	<p>Gwaredu'r Dewis</p> <p>Mae pryderon am waredu'r gallu i ddewis addysg cyfrwng Saesneg yn yr ysgol. Credir y dylai rhieni allu dewis ym mha iaith yr addysgir eu plant ynddi.</p>	<p>Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyfrifoldeb statudol o dan Ran 4 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 i lunio Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer ei ardal gyda golwg benodol ar wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg.</p> <p>Ym mis Ebrill 2014 bu i'r Cyngor Sir fabwysiadu'n ffurfiol strategaeth gynhwysfawr ar gyfer datblygu'r Gymraeg yn Sir Gaerfyrddin, gan gymeradwyo argymhellion grŵp (oedd yn gytbwys yn wleidyddol) o aelodau etholedig a oedd wedi rhoi sylw manwl i statws y Gymraeg yn y sir yn sgil cyfrifiad 2011 o'r boblogaeth. Roedd y strategaeth yn mynnu bod camau gweithredu'n cael eu cymryd mewn perthynas â 73 o bwyntiau, yr oedd 21 ohonynt yn berthnasol i'r gwasanaeth addysg.</p> <p>Cafodd y strategaeth iaith gefnogaeth drawsbleidiol gan yr aelodau etholedig pan y'i mabwysiadwyd yng nghyfarfod llawn y Cyngor Sir. Ar 25 Mehefin 2018, fe lansiodd yr Awdurdod Lleol Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg diweddaraf Sir Gaerfyrddin. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg wedi bod yn destun ymgynghori â'r cyhoedd wrth iddo gael ei baratoi ac wrth iddo gael ei adolygu'n ddiweddarach. Felly mae'r cyhoedd wedi rhoi ei farn am y cynnwys, yn unol â gofynion statudol. Hefyd mae wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn unol â gofynion y Ddeddf.</p> <p>Mae'r Cynllun yn ceisio cael y deilliannau canlynol sy'n berthnasol i'r cynnig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 1 – Addysgu rhagor o blant 7 oed drwy gyfrwng y Gymraeg; 	2	100%
----	--	---	---	------

		<ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 2 – Rhagor o ddysgwyr i ddal ati i wella eu sgiliau iaith wrth iddynt symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; • Deilliant 5 – Mwy o ddisgyblion sydd â sgiliau iaith uwch yn y Gymraeg; • Deilliant 6 – Darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); a • Deilliant 7 – Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus. <p>Mae'r cynnig yn cydymffurfio â'r argymhellion a bennwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin.</p> <p>Mae dewis yn fater pwysig wrth ystyried y cynnig hwn, a'r elfen bwysicaf ohono yw'r dewis sydd ar gael i blant wrth iddynt fynd yn eu blaen drwy eu haddysg a'u bywydau cynnar. Mae'r cynnig hwn yn rhoi cyfle i'r holl ddisgyblion fod yn gwbl ddwyieithog gyda'r sgiliau i ddarllen, ysgrifennu a siarad yn Gymraeg a Saesneg erbyn iddynt adael yr ysgol gynradd. Mae cynnig yr Awdurdod Lleol i ddatblygu plant sy'n ddwyieithog erbyn iddynt adael yr ysgol gynradd yn rhoi dewis i blant wrth iddynt symud ar hyd y sector addysg. Y ffordd fwyaf effeithiol o ddatblygu plant dwyieithog yn y sector cynradd yw eu trochi mewn addysg cyfrwng Cymraeg. At ei gilydd caiff ei dderbyn yn y proffesiwn addysg nad yw astudio'r Gymraeg fel ail iaith yn datblygu pobl ifanc gwir ddwyieithog, ac mae'r ysgol wedi'i chlustnodi'n un sydd â'r potensial i symud yn gyflym ar hyd y continwwm iaith.</p>		
7.	<p><u>Mae'r Sefyllfa Bresennol yn Llwyddiannus</u></p> <p>Mae'r trefniadau ieithyddol presennol yn</p>	<p>Mae'r Awdurdod Lleol yn cydnabod bod yr ysgol yn perfformio'n dda ac yn llwyddiannus. Mae'r cynnig hwn yn ceisio gwella ymhellach gyfleoedd i'r plant sy'n mynychu'r ysgol sicrhau canlyniadau sy'n gwella'n barhaus. Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyfrifoldeb statudol o dan Ran 4 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 i</p>	2	100%

	<p>yr ysgol yn gweithio'n dda ac nid oes angen newid.</p>	<p>lunio Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer ei ardal gyda golwg benodol ar wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg.</p> <p>Ym mis Ebrill 2014 bu i'r Cyngor Sir fabwysiadu'n ffurfiol strategaeth gynhwysfawr ar gyfer datblygu'r Gymraeg yn Sir Gaerfyrddin, gan gymeradwyo argymhellion grŵp (oedd yn gytbwys yn wleidyddol) o aelodau etholedig a oedd wedi rhoi sylw manwl i statws y Gymraeg yn y sir yn sgil cyfrifiad 2011 o'r boblogaeth. Roedd y strategaeth yn mynnu bod camau gweithredu'n cael eu cymryd mewn perthynas â 73 o bwyntiau, yr oedd 21 ohonynt yn berthnasol i'r gwasanaeth addysg.</p> <p>Cafodd y strategaeth iaith gefnogaeth drawsbleidiol gan yr aelodau etholedig pan y'i mabwysiadwyd yng nghyfarfod llawn y Cyngor Sir. Ar 25 Mehefin 2018, fe lansiodd yr Awdurdod Lleol Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg diweddaraf Sir Gaerfyrddin. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg wedi bod yn destun ymgynghori â'r cyhoedd wrth iddo gael ei baratoi ac wrth iddo gael ei adolygu'n ddiweddarach. Felly mae'r cyhoedd wedi rhoi ei farn am y cynnwys, yn unol â gofynion statudol. Hefyd mae wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn unol â gofynion y Ddeddf.</p> <p>Mae'r Cynllun yn ceisio cael y deilliannau canlynol sy'n berthnasol i'r cynnig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 1 – Addysgu rhagor o blant 7 oed drwy gyfrwng y Gymraeg; • Deilliant 2 – Rhagor o ddysgwyr i ddal ati i wella eu sgiliau iaith wrth iddynt symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; 		
--	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 5 – Mwy o ddisgyblion sydd â sgiliau iaith uwch yn y Gymraeg; • Deilliant 6 – Darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); a • Deilliant 7 – Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus. <p>Mae'r cynnig yn cydymffurfio â'r argymhellion a bennwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin.</p> <p>Mae'n bwysig nodi bod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn mynnu bod holl ysgolion cynradd Sir Gaerfyrddin, gan gynnwys yr ysgolion cyfrwng Saesneg, yn symud ar hyd y continwwm iaith, gan ddal i gynyddu cyfran yr addysg a ddarperir drwy gyfrwng y Gymraeg, gyda golwg ar sicrhau ymhen amser y bydd yr holl blant yn ddwyieithog pan fyddant yn gadael yr ysgol gynradd.</p> <p>Bydd pa mor gyflym y gall ysgolion ehangu dwyieithrwydd ac addysg cyfrwng Cymraeg yn dibynnu ar amgylchiadau lleol ond mae'r disgwyl am gynnydd yn berthnasol i bob ysgol. Mae'r ysgol wedi'i chlustnodi fel un sydd â'r potensial i symud yn gyflym ar hyd y continwwm iaith.</p>		
8.	<p><u>Gorfodi'r iaith Gymraeg</u></p> <p>Dylai'r gymuned gael dewis pa un ai i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg ac ni ddylid gorfodi'r Gymraeg ar neb. Mae'n bwysig dysgu'r iaith Gymraeg</p>	<p>Mae'r cynnig yn gyson â'r polisi cenedlaethol i helaethu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn cynyddu nifer y bobl ifanc sy'n gwbl ddwyieithog, ac er mwyn galluogi rhagor o blant i elwa ar fanteision dwyieithrwydd - a gadarnheir gan waith ymchwil rhyngwladol.</p> <p>Bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r trefniadau iaith presennol. Felly ni fydd y cynigion yn effeithio ar y disgyblion presennol. Bydd yr ysgol yn dal i estyn cefnogaeth ddigonol i'r holl ddisgyblion presennol drwy'r cyfrwng y maent yn cael eu haddysg ar hyn o bryd,</p>	2	100%

	<p>ac efallai y bydd rhai disgyblion am ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau o ddydd i ddydd. Fodd bynnag, ni fydd pob disgybl am dderbyn ei addysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Ni fydd gorfodi'r Gymraeg yn creu rhagor o siaradwyr Cymraeg, a dweud y gwir, i'r gwrthwyneb. Bydd gweithredu'r cynnig yn gorfodi disgyblion i geisio addysg cyfrwng Saesneg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg eraill, a fydd yn golygu na ddaw'r disgyblion i gysylltiad â'r Gymraeg.</p>	<p>felly nid oes angen symud unrhyw blentyn o'r ysgol. Yn yr un modd, dymuniad yr Awdurdod Lleol yw bod plant lleol yn y dyfodol yn mynychu eu hysgol leol.</p> <p>Mae'n bwysig cofio bod yr iaith Saesneg yn dal i gael ei haddysgu a'i datblygu mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg hyd at y safonau uchaf, fel rhan statudol o'r cwricwlwm.</p> <p>Mae'r dystiolaeth ryngwladol, fel a ddyfynnir gan Lywodraeth Cymru, yn cadarnhau mai'r ffordd fwyaf effeithiol i ddatblygu plant dwyieithog yw eu trochi yn yr iaith sy'n llai cyffredin yn ogystal â datblygu hefyd eu sgiliau yn yr iaith sy'n fwy cyffredin. Hefyd mae Llywodraeth Cymru yn hyrwyddo, yn achos plant sydd o deuluoedd di-Gymraeg, fod trochi plant yn y Gymraeg yn yr ysgol yn hynod o bwysig er mwyn gwreiddio'r iaith.</p>		
9.	<p><u>Polisiau Llywodraeth Cymru / Cyngor Sir Caerfyrddin / Arbed Arian</u></p>	<p>Mae'r Awdurdod Lleol yn hyrwyddo'r cynnig presennol ar gyfer addysg gynradd yn yr ardal gan ei fod yn barnu'n bendant taw hyn sydd orau o ran addysg y plant. Fodd bynnag, mae gan yr Awdurdod Lleol gyfrifoldeb hefyd i ddilyn ei bolisiau ei hun ochr yn ochr â pholisiau Llywodraeth Cymru.</p>	2	100%

	<p>Mae rhai gwrthwynebwyr o'r farn nad yw dilyn polisiâu'r Cyngor Sir a'r Llywodraeth megis Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn rheswm digon da dros gymeradwyo a gweithredu'r cynnig gan na fydd yn fuddiol yn y tymor hir. Bernir nad oes unrhyw bwrpas gan y polisiâu hyn na chyfiawnhad drostynt, ac mai'r unig beth maent yn ei wneud yw gwthio agenda'r Gymraeg a gwastraffu arian.</p>	<p>Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyfrifoldeb statudol o dan Ran 4 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 i lunio Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer ei ardal gyda golwg benodol ar wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg.</p> <p>Mae cyfrifoldeb ar bob awdurdod lleol yng Nghymru, gan gynnwys Cyngor Sir Caerfyrddin, i ymateb i'r Ddeddf ac i Strategaeth Llywodraeth Cymru ynghylch Addysg drwy Gyfrwng y Gymraeg, ac mae pob awdurdod yn atebol yn unigol i Lywodraeth Cymru. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Cyngor Sir Caerfyrddin wedi cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn unol â gofynion y Ddeddf.</p> <p>Mae'r Cynllun yn ceisio cael y deilliannau canlynol sy'n berthnasol i'r cynnig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 1 – Addysgu rhagor o blant 7 oed drwy gyfrwng y Gymraeg; • Deilliant 2 – Rhagor o ddysgwyr i ddal ati i wella eu sgiliau iaith wrth iddynt symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; • Deilliant 5 – Mwy o ddisgyblion sydd â sgiliau iaith uwch yn y Gymraeg; • Deilliant 6 – Darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); a • Deilliant 7 – Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus. <p>Os na fydd yr Awdurdod Lleol yn ceisio cael y canlyniadau penodol fel y manylir yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg, ni fyddai'n cyrraedd ei nod o wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy</p>		
--	--	---	--	--

		gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg yn ôl argymhellion Llywodraeth Cymru.		
10.	<p><u>Gwahaniaethu ac Eithrio</u></p> <p>Credir bod y cynnig yn gwahaniaethu ac yn gwahanu teuluoedd di-Gymraeg/Saesneg eu hiaith sy'n dymuno cael addysg cyfrwng Saesneg. Os caiff y cynnig ei weithredu, gellid gorfodir disgyblion i geisio addysg cyfrwng Saesneg yn rhywle arall, a thrwy hynny eu heithrio ymhellach o'u cymuned leol.</p>	<p>Nid yw'n fwriad gan y cynnig hwn i wahaniaethu yn erbyn teuluoedd di-Gymraeg/Saesneg eu hiaith nac i eithrio unrhyw aelodau o'r gymuned o'u cymuned leol eu hunain mewn unrhyw ffordd. I'r gwrthwyneb, mae'r cynnig hwn yn ceisio rhoi cyfle i'r holl blant fod yn gwbl ddwyieithog a meddu ar y sgiliau i allu darllen, ysgrifennu a siarad yn Gymraeg a Saesneg erbyn iddynt adael ysgol gynradd.</p> <p>Bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r iaith bresennol. Mae'n bwysig nodi na fydd unrhyw newid yn achos disgyblion presennol sy'n mynychu'r ysgol. Yn yr un modd, dymuniad yr Awdurdod Lleol yw bod plant lleol yn y dyfodol yn mynychu eu hysgol leol.</p> <p>Mae blaenoriaeth genedlaethol yng Nghymru, a arddelir gan Gyngor Sir Caerfyrddin, i gynyddu nifer y bobl yn ein cymunedau sy'n gallu siarad Cymraeg ac sy'n defnyddio'r iaith wrth fyw eu bywydau beunyddiol. Ystyrir bod ysgolion yn elfen hanfodol bwysig yn natblygiad plant er mwyn iddynt fod yn gwbl ddwyieithog erbyn eu bod yn gadael yr ysgol gynradd. Mae'r cynnig hwn yn ceisio rhoi cyfle i bob disgybl/rhiant a phawb yn y gymuned ddatblygu eu sgiliau Cymraeg.</p>	1	50%
11.	<p><u>Dyddiad Gweithredu</u></p> <p>Credir bod y dyddiad gweithredu arfaethedig wedi'i ddewis er mwyn osgoi</p>	<p>Mae'r broses ymgynghori wedi cael ei chynnal yn unol â Chôd Trefniadaeth Ysgolion statudol 2018 ac mae'r holl randdeiliaid gofynnol wedi cael eu hysbysu ac fe ymgynghorwyd â nhw.</p> <p>Dewiswyd y dyddiad gweithredu arfaethedig (Medi 2020) i sicrhau nad effeithir ar yr holl ddisgyblion presennol gan y cynnig a bod pob darpar</p>	1	50%

	<p>gostyngiad sylweddol yn nifer y disgyblion a'r angen i ymgynghori â darpar rieni.</p>	<p>ddisgybl/rhiant yn cael gwybod ymlaen llaw am y newid arfaethedig. Bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r trefniadau iaith presennol.</p>		
--	--	---	--	--

3. Ysgol Griffiths Jones - Crynodeb Gweithredol

Y Broses Ymgynghori

Ar 20 Mai 2019 cyhoeddwyd cynigion gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen yn Ysgol Griffith Jones, yng nghymuned Sanclêr. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- Newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen o fod yn ddwy ffrwd i fod yn gyfrwng Cymraeg.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori ar 20 Mai 2019, yr un pryd â chyhoeddi'r cynigion, a daeth i ben ar 30 Mehefin 2019. Cafwyd cyfanswm o 9 o ymatebion.

Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn crynhoi'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Craffu – Addysg a Gwasanaethau Plant ac yna i'r Bwrdd Gweithredol ar gyfer penderfyniad ar gyhoeddi Hysbysiad Statudol ai peidio. Ar 23 Medi 2019 penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Cyhoeddi Hysbysiad Statudol

Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Bwrdd Gweithredol, cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin y cynnig trwy Hysbysiad Statudol ar 24 Medi 2019 am 29 diwrnod hyd at 22 Hydref 2019.

Ni chafwyd gwrthwynebiadau.

4. Ysgol Llangynnwr - Crynodeb Gweithredol

Y Broses Ymgynghori

Ar 20 Mai 2019 cyhoeddwyd cynigion gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen yn Ysgol Llangynnwr, yng nghymuned Llangynnwr. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- Newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen o fod yn ddwy ffrwd i fod yn gyfrwng Cymraeg.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori ar 20 Mai 2019, yr un pryd â chyhoeddi'r cynigion, a daeth i ben ar 30 Mehefin 2019. Cafwyd cyfanswm o 44 o ymatebion.

Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn crynhoi'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Craffu – Addysg a Gwasanaethau Plant ac yna i'r Bwrdd Gweithredol ar gyfer penderfyniad ar gyhoeddi Hysbysiad Statudol ai peidio. Ar 23 Medi 2019 penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Cyhoeddi Hysbysiad Statudol

Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Bwrdd Gweithredol, cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin y cynnig trwy Hysbysiad Statudol ar 24 Medi 2019 am 29 diwrnod hyd at 22 Hydref 2019.

Ni chafwyd gwrthwynebiadau.

5. Ysgol Llys Hywel - Crynodeb Gweithredol

Y Broses Ymgynghori

Ar 20 Mai 2019 cyhoeddwyd cynigion gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynghylch newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen yn Ysgol Llys Hywel, yng nghymuned Hendy-gwyn ar Daf. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- Newid natur darpariaeth y Cyfnod Sylfaen o fod yn ddwy ffrwd i fod yn gyfrwng Cymraeg.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori ar 20 Mai 2019, yr un pryd â chyhoeddi'r cynigion, a daeth i ben ar 30 Mehefin 2019. Cafwyd cyfanswm o 25 o ymatebion.

Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, paratowyd Adroddiad Ymgynghori a oedd yn crynhoi'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol i'r sylwadau hyn. Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Craffu – Addysg a Gwasanaethau Plant ac yna i'r Bwrdd Gweithredol ar gyfer penderfyniad ar gyhoeddi Hysbysiad Statudol ai peidio. Ar 23 Medi 2019 penderfynodd y Bwrdd Gweithredol fwrw ati i gyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Cyhoeddi Hysbysiad Statudol

Yn dilyn cymeradwyaeth gan y Bwrdd Gweithredol, cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin y cynnig trwy Hysbysiad Statudol ar 24 Medi 2019 am 29 diwrnod hyd at 22 Hydref 2019.

Mae'r tabl isod yn nodi nifer y gwrthwynebiadau ddaeth i law. Rhaid nodi bod y gwrthwynebiad a gafwyd wedi dod i law cyn diwedd y cyfnod ymgynghori.

Y Gwrthwynebiadau a Ddaeth i Law	
E-bost	Cyfanswm
1	1

Yr Ymatebion a Ddaeth i Law

Mae'r ymateb a gafwyd i'r Hysbysiad Statudol yn debyg i'r sylwadau a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Caiff yr 1 ymatebwr ei gategoreiddio fel a ganlyn:

- Rhiant (1)

Gweithdai

Yn dilyn diwedd y cyfnod Hysbysiad Statudol ar 22 Hydref 2019, cynhaliwyd gweithdai ar 24 Hydref 2019 i ddadansoddi'r gwrthwynebiadau a gafwyd.

Yr Adroddiad Gwrthwynebu

Mae'r adroddiad gwrthwynebu yn crynhoi'r sylw ddaeth i law a oedd yn gwrthwynebu'r cynnig ac ymateb yr Awdurdod Lleol i'r sylw.

Er cyflawnder, mae'r ymatebion hyn wedi eu cynnwys hefyd yn yr adroddiad hwn ac mae themâu'r gwrthwynebiadau ddaeth i law fel a ganlyn:

- Thema 1 – Cyfleoedd Addysg y Disgyblion a'u Cyfleoedd Bywyd Diweddarach
- Thema 2 – Gwaredu'r Dewis
- Thema 3 – Mae'r Sefyllfa Bresennol yn Llwyddiannus
- Thema 4 – Gwahaniaethu ac Eithrio
- Thema 5 – Ymdopi â'r Gymraeg
- Thema 6 – Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

5.1 Crynodeb o'r Sylwadau ddaeth i law ac Ymatebion yr Awdurdod Lleol

Rhif y Pwynt	Y Pwynt a Godwyd	Ymateb yr Awdurdod Lleol	Nifer yr ymatebion sy'n codi'r pwynt hwn	% yr ymatebion sy'n codi'r pwynt hwn
Y Gwrthwynebiad a Godwyd				
1.	<p><u>Cyfleoedd Addysg y Disgyblion a'u Cyfleoedd Bywyd</u></p> <p><u>Diweddarach</u></p> <p>Credir y bydd dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn cael effaith andwyol ar addysg disgyblion a'u sgiliau iaith Saesneg, ac yn gosod plant dan anfantais o ran cael addysg bellach neu addysg uwch, ac yn ddiweddarach mewn bywyd pan fyddant yn gwneud cais am swyddi ac ati. Credir na fydd yr holl ddisgyblion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn drwy ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Rhaid nodi mai'r iaith fwyaf cyffredin a ddefnyddir o ddydd i ddydd, yn y byd gwaith a'r byd busnes, yw Saesneg, ac felly mae'n rhaid i ddisgyblion feddu ar ddealltwriaeth gadarn</p>	<p>Barn yr Awdurdod Lleol, ar sail tystiolaeth ryngwladol ac ymchwil a phrofiad lleol, yw bod plant yn elwa ar addysg wirioneddol ddwyieithog, sy'n datblygu sgiliau ehangach, megis gwell gallu gwybyddol, gwell dealltwriaeth a hyblygrwydd wrth gyflawni tasgau, gwell pwerau canolbwyntio ac ati, ac y dylai pob plentyn dderbyn y cyfleoedd hyn. Hefyd mae bod yn ddwyieithog neu'n amlieithog yn ehangu profiadau diwylliannol unigolion ac yn gallu gwella rhagolygon gyrfa. Ar sail y dystiolaeth dim ond trwy sicrhau bod plant yn cael addysg drwy gyfrwng y Gymraeg y gellir cael gwir ddwyieithrwydd yn y cyd-destun lleol.</p> <p>Ar gyfartaledd, noda'r Awdurdod Lleol fod plant dwyieithog yn ennill graddau uwch ym mhwnc Saesneg iaith. Dylid nodi hefyd, ar gyfartaledd, fod 80% o ddisgyblion Sir Gaerfyrddin sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg yn ennill graddau A*-C yn yr iaith Gymraeg a Saesneg.</p> <p>Gydag amser bydd dwyieithrwydd yn sgîl mwyfwy pwysig yn y byd gwaith. Er enghraifft, mae'r holl sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru yn gorfod cydymffurfio â safonau statudol newydd o ran y Gymraeg, a thros gyfnod bydd mwyfwy o</p>	1	100%

	<p>o'r iaith Saesneg er mwyn sicrhau eu bod mor llwyddiannus â phosibl yn y byd go iawn.</p>	<p>angen iddynt benodi nifer gynyddol o siaradwyr Cymraeg i ddarparu gwasanaethau. Gydag amser bydd meddu ar sgiliau Cymraeg yn rhoi mantais gystadleuol i unigolion wrth chwilio am waith.</p> <p>Mae ysgolion yn rhoi'r sgiliau i bobl ifanc fynychu prifysgolion ym mhedwar ban byd, ac ni ddylid ystyried y Gymraeg yn anfantais. Yn hytrach na bod yn rhwystr, mae nifer o brifysgolion, yng Nghymru a'r tu hwnt, yn ystyried bod meddu ar sgiliau Cymraeg yn sgil ychwanegol sy'n gallu bod yn fanteisiol pan fydd person ifanc yn cystadlu am le i astudio.</p>		
2.	<p><u>Gwaredu'r Dewis</u></p> <p>Mae pryderon am waredu'r gallu i ddewis addysg cyfrwng Saesneg yn yr ysgol. Credir y dylai rhieni allu dewis ym mha iaith yr addysgir eu plant ynnddi.</p>	<p>Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyfrifoldeb statudol o dan Ran 4 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 i lunio Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer ei ardal gyda golwg benodol ar wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg.</p> <p>Ym mis Ebrill 2014 bu i'r Cyngor Sir fabwysiadu'n ffurfiol strategaeth gynhwysfawr ar gyfer datblygu'r Gymraeg yn Sir Gaerfyrddin, gan gymeradwyo argymhellion grŵp (oedd yn gytbwys yn wleidyddol) o aelodau etholedig a oedd wedi rhoi sylw manwl i statws y Gymraeg yn y sir yn sgil cyfrifiad 2011 o'r boblogaeth. Roedd y strategaeth yn mynnu bod camau gweithredu'n cael eu cymryd mewn perthynas â 73 o bwyntiau, yr oedd 21 ohonynt yn berthnasol i'r gwasanaeth addysg.</p>	1	100%

		<p>Cafodd y strategaeth iaith gefnogaeth drawsbleidiol gan yr aelodau etholedig pan y'i mabwysiadwyd yng nghyfarfod llawn y Cyngor Sir. Ar 25 Mehefin 2018, fe lansiodd yr Awdurdod Lleol Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg diweddaraf Sir Gaerfyrddin. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg wedi bod yn destun ymgynghori â'r cyhoedd wrth iddo gael ei baratoi ac wrth iddo gael ei adolygu'n ddiweddarach. Felly mae'r cyhoedd wedi rhoi ei farn am y cynnwys, yn unol â gofynion statudol. Hefyd mae wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn unol â gofynion y Ddeddf.</p> <p>Mae'r Cynllun yn ceisio cael y deilliannau canlynol sy'n berthnasol i'r cynnig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 1 – Addysgu rhagor o blant 7 oed drwy gyfrwng y Gymraeg; • Deilliant 2 – Rhagor o ddysgwyr i ddal ati i wella eu sgiliau iaith wrth iddynt symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; • Deilliant 5 – Mwy o ddisgyblion sydd â sgiliau iaith uwch yn y Gymraeg; • Deilliant 6 – Darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); • Deilliant 7 – Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus. <p>Mae'r cynnig yn cydymffurfio â'r argymhellion a bennwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Mae dewis yn fater pwysig wrth ystyried y cynnig hwn, a'r elfen bwysicaf ohono yw'r dewis sydd ar gael i blant wrth iddynt fynd yn eu blaen drwy eu haddysg a'u bywydau cynnar. Mae'r cynnig hwn yn rhoi cyfle i'r holl ddisgyblion fod yn gwbl ddwyieithog gyda'r sgiliau i ddarllen, ysgrifennu a siarad yn Gymraeg a Saesneg erbyn iddynt adael yr ysgol gynradd. Mae cynnig yr Awdurdod Lleol i ddatblygu plant sy'n ddwyieithog erbyn iddynt adael yr ysgol gynradd yn rhoi dewis i blant wrth iddynt symud ar hyd y sector addysg. Y ffordd fwyaf effeithiol o ddatblygu plant dwyieithog yn y sector cynradd yw eu trochi mewn addysg cyfrwng Cymraeg. At ei gilydd caiff ei dderbyn yn y proffesiwn addysg nad yw astudio'r Gymraeg fel ail iaith yn datblygu pobl ifanc gwir ddwyieithog, ac mae'r ysgol wedi'i chlustnodi'n un sydd â'r potensial i symud yn gyflym ar hyd y continwwm iaith.</p>		
3.	<p><u>Mae'r Sefyllfa Bresennol yn Llwyddiannus</u></p> <p>Mae'r trefniadau ieithyddol presennol yn yr ysgol yn gweithio'n dda ac nid oes angen newid.</p>	<p>Mae'r Awdurdod Lleol yn cydnabod bod yr ysgol yn perfformio'n dda ac yn llwyddiannus. Mae'r cynnig hwn yn ceisio gwella ymhellach gyfleoedd i'r plant sy'n mynychu'r ysgol sicrhau canlyniadau sy'n gwella'n barhaus. Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin gyfrifoldeb statudol o dan Ran 4 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 i lunio Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer ei ardal gyda golwg benodol ar wella'r modd y cynllunnir darparu addysg drwy gyfrwng y Gymraeg er mwyn codi'r safonau o ran addysgu ac o ran dysgu Cymraeg.</p> <p>Ym mis Ebrill 2014 bu i'r Cyngor Sir fabwysiadu'n ffurfiol strategaeth gynhwysfawr ar gyfer datblygu'r Gymraeg yn Sir</p>	1	100%

		<p>Gaerfyrddin, gan gymeradwyo argymhellion grŵp (oedd yn gytbwys yn wleidyddol) o aelodau etholedig a oedd wedi rhoi sylw manwl i statws y Gymraeg yn y sir yn sgil cyfrifiad 2011 o'r boblogaeth. Roedd y strategaeth yn mynnu bod camau gweithredu'n cael eu cymryd mewn perthynas â 73 o bwyntiau, yr oedd 21 ohonynt yn berthnasol i'r gwasanaeth addysg.</p> <p>Cafodd y strategaeth iaith gefnogaeth drawsbleidiol gan yr aelodau etholedig pan y'i mabwysiadwyd yng nghyfarfod llawn y Cyngor Sir. Ar 25 Mehefin 2018, fe lansiodd yr Awdurdod Lleol Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg diweddaraf Sir Gaerfyrddin. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg wedi bod yn destun ymgynghori â'r cyhoedd wrth iddo gael ei baratoi ac wrth iddo gael ei adolygu'n ddiweddarach. Felly mae'r cyhoedd wedi rhoi ei farn am y cynnwys, yn unol â gofynion statudol. Hefyd mae wedi'i gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru yn unol â gofynion y Ddeddf.</p> <p>Mae'r Cynllun yn ceisio cael y deilliannau canlynol sy'n berthnasol i'r cynnig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 1 – Addysgu rhagor o blant 7 oed drwy gyfrwng y Gymraeg; • Deilliant 2 – Rhagor o ddysgwyr i ddal ati i wella eu sgiliau iaith wrth iddynt symud o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd; • Deilliant 5 – Mwy o ddisgyblion sydd â sgiliau iaith uwch yn y Gymraeg; 		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Deilliant 6 – Darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY); a • Deilliant 7 – Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus. <p>Mae'r cynnig yn cydymffurfio â'r argymhellion a bennwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin.</p> <p>Mae'n bwysig nodi bod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn mynnu bod holl ysgolion cynradd Sir Gaerfyrddin, gan gynnwys yr ysgolion cyfrwng Saesneg, yn symud ar hyd y continwrm iaith, gan ddal i gynyddu cyfran yr addysg a ddarperir drwy gyfrwng y Gymraeg, gyda golwg ar sicrhau ymhen amser y bydd yr holl blant yn ddwyieithog pan fyddant yn gadael yr ysgol gynradd.</p> <p>Bydd pa mor gyflym y gall ysgolion ehangu dwyieithrwydd ac addysg cyfrwng Cymraeg yn dibynnu ar amgylchiadau lleol ond mae'r disgwyl am gynnydd yn berthnasol i bob ysgol. Mae'r ysgol wedi'i chlustnodi fel un sydd â'r potensial i symud yn gyflym ar hyd y continwrm iaith.</p>		
4.	<p><u>Gwahaniaethu ac Eithrio</u></p> <p>Credir bod y cynnig yn gwahaniaethu ac yn gwahanu teuluoedd di-Gymraeg/Saesneg eu hiaith sy'n dymuno cael addysg cyfrwng Saesneg. Os caiff y cynnig ei weithredu, gellid gorfodir disgyblion i geisio</p>	<p>Nid yw'n fwriad gan y cynnig hwn i wahaniaethu yn erbyn teuluoedd di-Gymraeg/Saesneg eu hiaith nac i eithrio unrhyw aelodau o'r gymuned o'u cymuned leol eu hunain mewn unrhyw ffordd. I'r gwrthwyneb, mae'r cynnig hwn yn ceisio rhoi cyfle i'r holl blant fod yn gwbl ddwyieithog a meddu ar y sgiliau i allu darllen, ysgrifennu a siarad yn Gymraeg a Saesneg erbyn iddynt adael ysgol gynradd.</p>	1	100%

	<p>addysg cyfrwng Saesneg yn rhywle arall, a thrwy hynny eu heithrio ymhellach o'u cymuned leol.</p>	<p>Bwriad yr Awdurdod Lleol yw bod yr holl ddisgyblion presennol yn aros yn yr ysgol ac yn parhau i gael eu haddysg drwy'r iaith bresennol. Mae'n bwysig nodi na fydd unrhyw newid yn achos disgyblion presennol sy'n mynychu'r ysgol. Yn yr un modd, dymuniad yr Awdurdod Lleol yw bod plant lleol yn y dyfodol yn mynychu eu hysgol leol.</p> <p>Mae blaenoriaeth genedlaethol yng Nghymru, a arddelir gan Gyngor Sir Caerfyrddin, i gynyddu nifer y bobl yn ein cymunedau sy'n gallu siarad Cymraeg ac sy'n defnyddio'r iaith wrth fyw eu bywydau beunyddiol. Ystyrir bod ysgolion yn elfen hanfodol bwysig yn natblygiad plant er mwyn iddynt fod yn gwbl ddwyieithog erbyn eu bod yn gadael yr ysgol gynradd. Mae'r cynnig hwn yn ceisio rhoi cyfle i bob disgybl/rhiant a phawb yn y gymuned ddatblygu eu sgiliau Cymraeg.</p>		
5.	<p><u>Ymdopi â'r Gymraeg</u></p> <p>Mynegwyd pryder na fyddai'r holl blant yn gallu ymdopi â dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, yn enwedig disgyblion o gefndiroedd di-Gymraeg. Hefyd mae pryderon y bydd rhieni di-Gymraeg yn ei chael yn anodd cefnogi a helpu eu plant gyda'u gwaith ysgol a'u gwaith cartref pe bai'r cynnig yn cael ei weithredu.</p>	<p>Bydd yr ysgol yn dal i ddarparu cefnogaeth i'r disgyblion presennol drwy gyfrwng yr iaith y maent yn cael eu haddysg drwyddi ar hyn o bryd. Os gweithredir y cynnig rhoddir digon o gefnogaeth i'r holl ddisgyblion newydd, yn ôl anghenion pob unigolyn. Hefyd mae'n bwysig nodi ei bod yn ofynnol i'r staff wahaniaethu'r cwricwlwm a gwneud addasiadau rhesymol pan fo'r angen i ddiwallu anghenion pob disgybl. Yn ogystal bydd "Athrawon Bro" sy'n rhoi cefnogaeth i ysgolion ledled y sir yn cefnogi'r ysgol. Bydd Canolfannau Trochi yn yr Iaith Gymraeg hefyd ar gael i'r disgyblion hynny y gallai fod angen mewnbwn ychwanegol arnynt yn ieithyddol.</p> <p>Ar hyn o bryd mae'r ysgolion yn cynnig amrywiaeth o gymorth i'r disgyblion a'r rhieni o deuluoedd di-Gymraeg, ac maent</p>	1	100%

		<p>wedi ymrwymo i gynyddu'r ddarpariaeth fel bo'r angen er mwyn diwallu anghenion teuluoedd unigol yn y dyfodol.</p> <p>Mae sawl sefydliad a ddaeth i'r sesiwn galw heibio ffurfiol yn ystod y cyfnod ymgynghori wedi cynnig cefnogaeth a chymorth i'r gymuned o ran datblygu'r iaith Gymraeg.</p>		
6.	<p><u>Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)</u></p> <p>Efallai na fydd plant ag anghenion addysgol arbennig (AAA) neu anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn gallu ymdopi â dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ac y bydd angen addysg cyfrwng Saesneg arnynt o bosibl. Mae'n annheg cymryd yn ganiataol y bydd pob plentyn sydd ag AAA/ADY yn gallu dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.</p>	<p>Polisi Cyngor Sir Caerfyrddin yw y dylai ei holl ysgolion fod yn gynhwysol, a bod plant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael eu haddysgu mewn lleoliad prif ffrwd ochr yn ochr â'u cyfoedion ble bynnag y bo modd.</p> <p>O ran y cynnig hwn, bydd y gefnogaeth a roddir yn yr ysgolion i'r plant presennol sydd ag anghenion ychwanegol yn parhau drwy gyfrwng yr iaith y maent yn cael eu haddysg ynddi ar hyn o bryd. Petai'r cynnig yn cael ei weithredu, bydd holl ddisgyblion y dyfodol yn cael cefnogaeth wedi'i theilwra i'w hanghenion.</p> <p>Mae gan yr holl ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol gynlluniau unigol penodol sy'n seiliedig ar eu hamgylchiadau, a darperir rhaglen gymorth bwrpasol i gyd-fynd ag anghenion yr unigolyn. Yn gyffredinol nid yw 'angen dysgu ychwanegol' yn rhwystr o ran dysgu dwy iaith. Mae'n bwysig asesu a monitro'r cynnydd ym mhob iaith y mae plentyn yn ei defnyddio neu'n ei dysgu, gan gynnwys y systemau arwyddion a chyfathrebu â chymorth gweledol sy'n ofynnol ar gyfer rhai disgyblion, yn enwedig gan fod modd defnyddio'r iaith sydd wedi'i datblygu gryfaf i gefnogi a hybu dysgu drwy gyfrwng yr iaith nad yw wedi'i datblygu mor gryf. Mae'n ofynnol i'r staff wahaniaethu'r cwricwlwm a gwneud</p>	1	100%

		<p>addasiadau rhesymol i'r iaith ddysgu ac ymateb, er mwyn gallu darparu ar gyfer anghenion ychwanegol ac er mwyn sicrhau bod mynediad i'r cwricwlwm a bod cynnydd o ran y dysgu. Ar brydiau gall fod yn briodol i'r staff dargedu cymorth ychwanegol drwy un iaith am gyfnod i gyfnerthu a chyflymu'r dysgu, e.e. o ran llythrennedd. Fodd bynnag, bydd achosion prin pan fydd plentyn yn cael diagnosis o gyflwr sy'n golygu nad yw addysg gwbl ddwyieithog yn addas i'r plentyn. Dan amgylchiadau o'r fath mae ymarferwyr proffesiynol yn llunio pecyn cymorth ac yn ei drafod â'r rhieni.</p> <p>Er bod y gyfundrefn wedi'i chynllunio i ddiwallu anghenion dysgwyr drwy ymagwedd gyffredinol a chynhwysol, yn achos nifer bychan o blant sydd ag anghenion ychwanegol cymhleth a sylweddol nid yw hynny'n bosibl bob amser ac mae darpariaeth arbenigol yn cynnig lleoliadau dysgu mwy priodol.</p> <p>Er mwyn gallu sicrhau y caiff anghenion yr holl ddysgwyr eu diwallu, mae'r gyfundrefn ysgolion yn Sir Gaerfyrddin yn cynnwys darpariaeth helaeth ar gyfer plant sydd ag anghenion ychwanegol. Cynigir addysg mewn ysgol neu uned arbenigol i'r plant sydd â'r anghenion mwyaf difrifol neu gymhleth pan na fo lleoliad prif ffrwd yn addas i'w hanghenion neu pan fo'n well gan y rhieni lleoliad arall. Mae gan rai ysgolion uwchradd a chynradd ledled y sir unedau arbenigol ar gyfer plant sydd ag anghenion penodol, megis awtistiaeth, namau synhwyraidd, neu oedi o ran lleferydd ac iaith. Mae'r Adran Addysg a Phlant yn darparu cymorth ychwanegol penodol yn yr ysgolion, lle bo modd, fel bod cynifer o blant â</p>		
--	--	---	--	--

		phosibl yn aros yn eu hysgol leol. Er ei bod yn well gan y Cyngor ddiwallu anghenion yr holl blant mewn ysgol brif ffrwd pryd bynnag y bo modd, nid yw hyn yn ymarferol bob amser. Ym mhrofiad y Cyngor hwn mae'r mwyafrif llethol o'r disgyblion hynny sydd ag ystod eang o anghenion dysgu ychwanegol ac sy'n amrywio o ran eu gallu, yn llwyddo yn ein hysgolion ni waeth beth fo iaith y dysgu ond mae'r Cyngor yn cydnabod bod yna, mewn rhai achosion prin iawn, blant na ellir diwallu eu hanghenion heblaw trwy ddarpariaeth mewn uned arbenigol.		
7.	<p><u>Blaenoriaethau'r Awdurdod Lleol</u></p> <p><u>Cyflwr adeilad yr ysgol</u></p> <p>Mynegwyd pryderon ynghylch cyflwr adeilad yr ysgol. Bernir y dylid rhoi blaenoriaeth i greu amgylchedd dysgu addas cyn rhoi blaenoriaeth i'r Gymraeg.</p>	Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin Raglen Moderneiddio Addysg, sy'n buddsoddi yn ysgolion y sir, yn unol â Rhaglen Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain ganrif Llywodraeth Cymru. Mae'r Awdurdod yn bwriadu cynnal adolygiad llawn o'r Rhaglen Moderneiddio Addysg yn ystod y misoedd nesaf a fydd yn cynnwys Ysgol Llys Hywel.	1	100%